

Aan: leden van de programmacommissies

Leiden, 29 augustus 2023

Betreft: Tien punten om de naleving van kinderrechten in Nederland te verbeteren

Geachte programmacommissie,

Alle kinderen hebben rechten. Deze staan beschreven in het Kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties. Het verdrag definieert 'kind' als ieder persoon die nog geen achttien jaar oud is. In Nederland wonen 3,3 miljoen kinderen. Zij hebben geen stemrecht en kunnen dus niet meebeslissen over beleid dat hen raakt.

Het Kinderrechtencollectief wil ervoor zorgen dat de rechten van kinderen in Nederland gewaarborgd worden in wetgeving, in overheidsbeleid en in de praktijk.

Volgens het Kinderrechtencollectief zijn er op dit moment tien punten cruciaal om de naleving van kinderrechten in Nederland te verbeteren en ervoor te zorgen dat kinderen veilig kunnen opgroeien en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Deze punten zijn mede tot stand gekomen op basis van de aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité aan Nederland in maart 2022.

1. Neem de stem van kinderen serieus

Alle 3,3 miljoen minderjarigen hebben een stem. [1]

Volgens artikel 12 van het VN-Kinderrechtenverdrag heeft elk kind het recht om zijn mening te geven over zaken die het kind aangaan. Betekenisvolle jeugdparticipatie zorgt voor effectiever en inclusiever beleid. **Kinderen moeten geïnformeerd en betrokken worden bij beleid dat hen raakt. En op dat beleid moet getoetst worden of de effecten daarvan op de huidige en toekomstige generaties.**

[1] Centraal Bureau voor de Statistiek [CBS, 2023, [Dashboard bevolking](#)]

2. Stop discriminatie en sociale uitsluiting

Ruim 1,6 miljoen Nederlanders voelden zich in 2021 gediscrimineerd. [2]

Weinig is bekend over discriminatie jegens kinderen, mede doordat weinig wordt gemeld en geregistreerd. Iedere gemeente is wettelijk verplicht een antidiscriminatievoorziening te hebben waar burgers discriminatie kunnen melden. **Zorg ervoor dat er ook een meldpunt voor kinderen komt.**

[2] Centraal Bureau voor de Statistiek [CBS, 2022, [Gediscrimineerd gevoeld?](#)]

KinderrechtenCollectief

3. Geef ieder kind de juiste, tijdige zorg die het nodig heeft

In 2022 kregen 449.090 jongeren (tot 18 jaar) jeugdzorg (jeugdhulp, jeugdbescherming en/of jeugdreclassering). Onbekend is hoeveel kinderen wachten op zorg. [3]

Alle kinderen in Nederland hebben het recht om gezond en veilig op te groeien en zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Maar nog steeds kampen de jeugdzorg en de jeugdbescherming met veel te lange wachtlijsten en krijgen kinderen en gezinnen met de ergste problemen nu niet de juiste hulp. Dat is onaanvaardbaar. Het Rijk is stelselverantwoordelijk om overal in Nederland tijdige, voldoende en gelijke hulp en bescherming te bieden. Onafhankelijk van de regio waarin het kind woont en betaalbaar. Voer geen eigen bijdrage voor jeugdhulp in: een smalle beurs mag **nóóit** tot zorg mijdend gedrag leiden. **Het Rijk moet nu verantwoordelijkheid nemen en direct ingrijpen.**

[3] <https://www.nji.nl/cijfers/jeugdzorg>

4. Investeer in mentale gezondheid

In 2021 voelde 18 procent van de 12- tot 25-jarigen zich psychisch ongezond. [4]

Kinderen met gescheiden ouders ervaren gemiddeld meer problemen dan kinderen zonder gescheiden ouders. Kinderen zeggen steeds meer druk te ervaren door school of huiswerk. Ze hebben zorgen over hun toekomst door woningnood of klimaatverandering. Het recht op gezondheidszorg wordt veel kinderen ontnomen door de lange wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg, waardoor de problematiek verergert en zwaardere zorg nodig kan zijn. De maatschappelijke gevolgen van mentale problemen zijn enorm. **Zet in op preventie en verbeter de gezondheidszorg door genoeg personeel te werven. Een Outbreak Management Team is nodig voor een integrale aanpak dat samen met kinderen werkt aan een actieplan om hun mentale gezondheid te verbeteren en de oorzaken van het dalende mentale welzijn te onderzoeken.**

[4] Centraal Bureau voor de Statistiek [CBS, 2022, [Mentale gezondheid jongeren](#)]

5. Bestrijd armoede onder kinderen

Het aantal kinderen dat opgroeit in armoede neemt in 2024 toe van 200.000 naar 230.000. [5]

Armoede onder kinderen neemt toe, mede door het aflopen van tijdelijke armoedemaatregelen. Volgens de Commissie Sociaal Minimum komen huishoudens met kinderen en een inkomen rond het sociaal minimum de komende jaren bij ongewijzigd beleid maandelijks 200 tot 500 euro tekort. Om armoede bij kinderen te bestrijden moet volgens die Commissie de kinderbijslag of het kindgebonden budget stevig omhoog. **Voer de aanbevelingen van de Commissie Sociaal Minimum uit om inkomensondersteuning aan huishoudens met kinderen onder het sociaal minimum te versterken en garandeer hun bestaanszekerheid. Zorg ervoor dat ook op de BES-eilanden een sociaal minimum ingesteld wordt. Geef kinderen recht op sociale zekerheid door het voorbehoud op artikel 26 van het VN-Kinderrechtenverdrag in te trekken.**

[5] Centraal Planbureau [[Augustusraming](#), 2023]

6. Waarborg het recht op onderwijs voor alle kinderen

Het aantal kinderen in het speciaal onderwijs is de afgelopen vijf jaar met 5,8% gestegen. [6]

Verwezenlijk een kwalitatief hoogwaardig en inclusief onderwijsstelsel zodat kinderen met een fysieke of geestelijke beperking naar school kunnen gaan in het reguliere schoolsysteem en het

KinderrechtenCollectief

aantal kinderen in het speciaal onderwijs afneemt. Neem barrières weg en verleen toegang tot het onderwijs voor kinderen die verblijven in een jeugdinstituting, kinderen zonder verblijfsvergunning en kinderen met een beperking. Zorg voor discriminatievrij onderwijs door het bevorderen van diversiteit en inclusiviteit in de klas, voor de klas en in de lesstof. Zorg ervoor dat ieder kind les krijgt van een bevoegde leraar.

[6] Inspectie van het Onderwijs 2023 [[De staat van het Onderwijs 2023](#)]

7. Stel het belang van het kind voorop in asielbeleid

Op 1 januari 2023 zaten er 12.519 minderjarige kinderen in de Centrale Opvang Asielzoekers (COA) [7]

Neem het belang van het kind op in de Vreemdelingenwet zodat deze in lijn gebracht wordt met het VN-Kinderrechtenverdrag. Zorg voor een duurzame oplossing voor in Nederland gewortelde kinderen zonder verblijfsvergunning. Organiseer kindgerichte, kleinschalige en kwalitatieve opvang. Handhaaf het één-status-stelsel omdat een onderscheid in het recht op gezinshereniging betekent dat de rechten van een groep kinderen worden geschonden. Schaf het detineren van kinderen op grond van hun vreemdelingenrechtelijke status af. Stop de verhuizingen van kinderen door ervoor te zorgen dat kinderen tijdens de verblijfsprocedure op één plek kunnen blijven. En voorkom asieldeals met landen die mensenrechten schenden.

[7] COA 2023 [[Personen in de opvang van het COA](#)]

8. Bescherm kinderen tegen kinderhandel en seksuele uitbuiting

50% van de minderjarige slachtoffers wordt binnen 5 jaar opnieuw slachtoffer van een delict. [8]

Slachtoffers van kinderhandel en seksuele uitbuiting zijn zeer beperkt in beeld. Vergroot daarom het zicht op minderjarige slachtoffers. **Creëer een veilige online omgeving zonder kans op grooming en verspreiding van beeldmateriaal van kindermisbruik.** Bevorder de coördinatie van de aanpak van kinderhandel en zet de beschikbare (digitale) instrumenten ter bestrijding van alle vormen van kinderhandel in. Prioriteer vroegtijdige hulp en maak gespecialiseerde jeugdzorg toegankelijk voor alle minderjarige slachtoffers, ongeacht hun gemeente of verblijfsstatus.

[8] Nationaal Rapporteur mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen 2021 [[Slachtoffermonitor Mensenhandel 2016-2020](#)]

9. Garandeer de naleving van kinderrechten in het jeugdstrafrecht

In 2022 waren 17.500 minderjarigen geregistreerd als verdachte van een misdrijf. [9]

Stimuleer en verbeter de herstelrechtvoorzieningen in het jeugdstrafrecht door tijdige inzet van gespecialiseerde jeugdmediators. Richt politiebureaus en cellencomplexen kindgericht in. **Investeer in het creëren van kleinschalige voorzieningen, zowel in het jeugdstrafrecht als in het jeugdbeschermingsrecht.** Implementeer een landelijk dekkend netwerk van Barnahus-locaties in Nederland waarin minderjarige slachtoffers van (seksueel) misbruik of mishandeling kunnen worden gehoord en verzorgd onder één dak.

[9] Centraal Bureau voor de Statistiek [CBS, 2023, [Geregistreerde verdachten](#)]

KinderrechtenCollectief

10. Maak werk van een integrale Jeugdstrategie

Meer dan de helft (17) van de EU-landen heeft een nationale jeugdstrategie. [10]

De aanpak van bovenstaande punten ligt bij verschillende departementen, die plannen en beleid op elkaar af moeten stemmen. Om dat te bevorderen steunt het Kinderrechtencollectief het initiatief van de staatssecretaris van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport tot **het ontwikkelen van een Nationale Jeugdstrategie** in samenwerking met de Nationale Jeugdraad (NJR)) om zo bovengenoemde en andere problemen (bijvoorbeeld de klimaatcrisis) in samenhang aan te pakken; voor de huidige jeugd en die van toekomstige generaties. **Een nieuwe minister van Jeugd kan eraan bijdragen dat alle betrokken ministeries samenwerken om de Nationale Jeugdstrategie uit te voeren.**
[10] YouthWiki 2023 [<https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki>]

Graag ben ik bereid om deze brief ook persoonlijk aan u toe te lichten.

Namens het Kinderrechtencollectief,

Met vriendelijke groet,

Marc Dullaert

Voorzitter Kinderrechtencollectief

Contact: Brigitte Boswinkel | Coördinator | 06 – 83 13 48 83 | b.boswinkel@kinderrechten.nl